

De stemming van 27 oktober 2013

Bij de peiling van deze week zien we dat de PVV 2 zetels daalt. PvdA en D66 zetten de langzame stijging voort die enkele weken geleden is ingezet. Daarmee staat D66 op 22 zetels nog maar 1 achter de tweede partij van Nederland (SP), die deze week 1 zetel is gedaald naar 23.

Uit de extra analyse van deze week blijkt o.a. dat het verschil in electorale voorkeur tussen kiezers met hoge opleiding en de lage opleiding groter is dan ooit.

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2012	20-10-2013	27-10-2013	Versch. vorige week	Versch. 2e Kamer
VVD	41	19	20	1	-21
PvdA	38	13	14	1	-24
PVV	15	33	31	-2	16
SP	15	24	23	-1	8
CDA	13	16	16		3
D66	12	21	22	1	10
ChristenUnie	5	7	7		2
Groen Links	4	6	6		2
SGP	3	4	4		1
Partij voor de Dieren	2	3	3		1
50PLUS	2	4	4		2
Andere partij					
Totaal	150	150	150		
VVD+PvdA	79	32	34	2	-45
VVD+PvdA+D66+ChristenUnie+ SGP	99	64	67	3	-32

Niet eerder zagen we zo een groot verschil in electorale voorkeur tussen de kiezers met een hoge opleiding en een lage opleiding. Onder de kiezers met een hoge opleiding is inmiddels D66 veruit de grootste partij (23%), gevolgd door de VVD met 18% en PvdA met 14%.

Bij de kiezers met lage opleiding zijn PVV en SP veel groter dan de overige partijen. (Een half jaar geleden zagen we daar ook nog 50PLUS bij). Meer dan een derde van de kiezers met een lage opleiding geeft de voorkeur aan de PVV en samen met de SP hebben deze partijen steun van 56% van de kiezers met een lage opleiding.

Het verschil tussen kiezers met hoge en lage opleiding is misschien nog beter te zien als we de combinaties nemen van de twee grootste partijen. Bij kiezers met een hoge opleiding scoren D66 en VVD samen 41% en PVV+SP 17%. Bij de kiezers met een lage opleiding is de verhouding 16% tegen 56%.

<i>in procenten</i>	TK2012	Nu	Opleiding		
			Hoog	Midden	Laag
VVD	27%	13%	18%	12%	7%
PvdA	25%	9%	12%	8%	7%
PVV	10%	21%	9%	22%	34%
SP	10%	15%	8%	15%	22%
CDA	9%	11%	13%	12%	9%
D66	8%	14%	23%	14%	4%
Andere partij	11%	17%	17%	17%	17%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Dit grote verschil in politieke voorkeur tussen kiezers van hoge en lage opleiding is op nog andere manieren te zien en zal een groot effect kunnen hebben op de komende verkiezingsuitslagen

Kiezers met hoge opleiding hebben beduidend meer vertrouwen in de politiek. Bijna twee derde deel van de kiezers met een lage opleiding scoort daarop 3 of lager, terwijl dat bij kiezers met een hoge opleiding 28% is.

Er is ook een duidelijk verschil in voorgenomen opkomst onder kiezers met een hoge opleiding dan bij kiezers met een lage opleiding. De absolute hoogte van die score vandaag (Minder dan 5 maanden voor de eerstvolgende verkiezing) zegt nog weinig, maar is lager dan in het verleden. Maar het verschil tussen kiezers met hoge en lage opleiding is wel van groot belang. Het geeft o.a. aan dat partijen als PVV en SP, die het met name van de kiezers met een lage opleiding moeten hebben, veel nadeel zullen ervaren als deze voorgenomen opkomstcijfers ongeveer bewaarheid worden. D66 en VVD zullen daar dan het meest van profiteren.

(Bij Tweede Kamerverkiezingen is de opkomst over de hele linie aanzienlijk hoger dan bij de andere verkiezingen en is het effect van het verschil in opkomst tussen kiezers met hoge en lage opleiding beduidend minder).

<i>in procenten</i>	Allen	Opleiding		
		Hoog	Midden	Laag
Scoort > 6 bij vertrouwen in politiek	21%	30%	21%	7%
Scoort < 4 bij vertrouwen in politiek	45%	28%	47%	64%
Is van plan te stemmen bij GR2014	39%	51%	38%	31%
Is van plan te stemmen bij EP2014	32%	43%	30%	22%